

MỤC LỤC

PHẦN I. CHUYỆN KỂ VỀ NƯỚC

Thần thoại và các truyền thuyết	6
Dòng chảy của nước trong văn học	17
Nước phản ánh điều gì trong thế giới tinh thần?	21

PHẦN II. ĐẶC TÍNH CỦA NƯỚC

Khởi nguồn của sự sống	28
Nước trên trái đất tồn tại dưới những dạng nào?	30
Nguồn gốc và “vòng đời” của nước	33
Nước trong thế giới sống	38
Các tính chất cơ bản của nước	50

PHẦN III. NƯỚC TRONG LỊCH SỬ NHÂN LOẠI

Các nền văn minh sinh ra từ các dòng sông	58
Khai thác nước thuở sơ khai	66
Khám phá các vùng đất mới	69

PHẦN IV. NƯỚC TRONG ĐỜI SỐNG HÀNG NGÀY

Nền tảng của mọi hoạt động sống	76
Nghệ thuật và thể thao: những cuộc giao hòa dưới mặt nước	83
Dấu ấn của nước trong những công trình vĩ đại	86
Lũ lụt: cơn thịnh nộ của nước	92
Giữ nước, giữ lấy tương lai	95

TÀI LIỆU THAM KHẢO

PHẦN I

CHUYỆN KỂ
VỀ NƯỚC

THẦN THOẠI VÀ CÁC TRUYỀN THUYẾT

ĐẠI HỒNG THỦY

Một trong những sự kiện được coi là đại thảm họa và thường xuyên xuất hiện trong truyền thuyết của nhiều tôn giáo cũng như dân tộc trên thế giới

chính là các trận đại hồng thủy. Đó là những trận lũ lụt vô cùng lớn và khủng khiếp, đến mức mà ở trong Kinh Thánh, nó được coi là sự trừng phạt mà Thiên Chúa dành cho bản chất đạo đức ngày một thoái hóa và suy đồi của con người.

Cụ thể, trong nhiều nền văn minh như Ai Cập, Lưỡng Hà, Babylonia, Ấn Độ, Trung Quốc hoặc ngay cả ở Việt Nam, những câu chuyện về đại hồng thủy luôn xuất hiện dưới các phiên bản khác nhau. Chính bởi điều này mà con người thời xưa đã xây dựng một giả thuyết rằng, có lẽ loài người đã hình thành và phát triển từ một nguồn gốc chung.

Trải qua hàng trăm nghìn năm, trí tuệ cổ xưa vẫn lưu dấu trong tiềm thức của nhân loại, bao gồm cả những kí ức về một trận đại hồng thủy kinh hoàng. Ai mà biết được, sự kiện này hoàn toàn có khả năng đã từng xảy ra, phải không nào?

QUÁI VẬT BIỂN

Đối với người xưa, thế giới nằm sâu dưới biển ẩn chứa nhiều điều hung hiểm và khó lường. Nỗi sợ hãi trước điều chưa biết dần hóa thành những truyền thuyết về các loài thủy quái khổng lồ. Hình mẫu của chúng ra đời từ những lần chạm trán bí ẩn giữa các

thủy thủ và sinh vật lạ lùng trong màn đêm thăm thẳm trên đại dương. Hãy cùng khám phá ba loài thủy quái từng khiến biết bao nền văn hóa khiếp sợ:

KRAKEN

Trong thần thoại Bắc Âu, Kraken là sinh vật biển khổng lồ có hình dạng như bạch tuộc, sống ở vùng biển giữa Na Uy và Iceland. Với chiều dài lên tới 1,6 km, thân hình đồ sộ của nó khiến người ta dễ lầm tưởng đó là một hòn đảo. Những con tàu đi ngang qua thường bị xúc tu của Kraken kéo xuống đáy biển.

SCYLLA

Theo thần thoại Hy Lạp, Scylla vốn là một tiên nữ xinh đẹp. Nhưng khi bị phù thủy Circe hãm hại vì ghen tuông, nàng bị biến thành một con quái vật đáng sợ. Scylla trú ngụ ở eo biển Messina, đối diện với thủy quái Charybdis. Eo biển này hẹp đến mức nếu tránh được Charybdis, thủy thủ vẫn khó thoát khỏi móng vuốt của Scylla – một tình thế không lối thoát.

LEVIATHAN

Xuất hiện trong Kinh Thánh, Leviathan là rồng biển của địa ngục, được xem là một trong bảy hoàng tử của bóng tối. Truyền thuyết kể rằng Chúa tạo ra một cặp Leviathan, nhưng vì chúng quá hung tợn, Ngài đã tiêu diệt con cái để ngăn chúng sinh sản. Hành động này chỉ khiến con đực trở nên điên cuồng hơn, không ngừng phá hoại sự sống ở các vùng biển, trở thành một trong những sinh vật đáng sợ nhất trong truyền thuyết.

CÁC VỊ THẦN NƯỚC

LONG VƯƠNG - NHỮNG VỊ THẦN BIỂN NGỰ Ở LONG CUNG

Truyền thuyết Trung Hoa kể rằng, khi xưa, Ngọc Hoàng Đại Đế, người nắm quyền lực tối cao trong tam giới, đã ra lệnh đề cử các vị thần tiên có đủ khả năng làm nhiệm vụ cai trị các con sông (gọi là Hà Bá) và các vùng biển (gọi là Long Vương hoặc Hải Vương).

Thời ấy, người ta quan niệm rằng biển được chia thành 4 vùng lớn là Đông - Tây - Nam - Bắc. Vì thế, cần có 4 vị Long Vương cai quản mỗi vùng, gọi chung là Tứ Hải Long Vương.

Long Vương được mô tả là có hình dạng đầu rồng, mình người. Các thần có thể bay lượn như loài rồng, lại có năng lực hô mưa gọi gió, tạo mây làm mưa, mang sự sống đến cho nhân gian. Vì thế, dân chúng thường bày tỏ lòng tôn kính đối với Long Vương bằng cách xây dựng các đền thờ và tổ chức lễ hội.

Các vị thần biển này sống trong những cung điện nguy nga dưới đáy đại dương, được gọi là Long Cung, Thủy Cung hay Thủy Phủ. Theo trí tưởng tượng của người xưa, chúng được thiết kế giống như những cung điện của vua chúa trên mặt đất, nhưng cũng có một vài điểm khác biệt cho thấy đây là công trình thuộc về thế giới dưới nước. Cổng chính của Long Cung thường được làm từ mã não và những tinh thể trong suốt tinh xảo. Các kiến trúc trong cung điện, từ ngói lợp mái cho đến phòng ốc, đồ dùng đều được làm từ nhiều vật liệu dưới biển khác nhau như vỏ sò, vỏ ốc, san hô, ngọc trai, v.v... Long Vương thường ngự trên chiếc ngai ngọc khảm đá quý lấp lánh. Những lối đi dát vỏ bào ngư, xung quanh đầy rong biển uốn lượn, nơi nào cũng có binh tôm tướng cá canh gác.

THẦN THOẠI NHẬT BẢN

Sự kết hợp của Thần đạo và Phật giáo, cũng như những ảnh hưởng từ hai nền văn hóa Trung Quốc và Ấn Độ đã hình thành nên những câu chuyện thần thoại Nhật Bản vừa độc đáo lại vừa kì bí. Ryujin hay còn được gọi là Owatatsumi, vị thần cai quản biển khơi, là một trong những vị thần nổi tiếng nhất trong thần thoại của đất nước này.

Ngài hiện diện trong các câu chuyện dưới hình dạng một con rồng khổng lồ, cũng chính là con rồng thần của nước Nhật, có nhiệm vụ cai quản đại dương bao la. Người ta kể rằng thủy cung của Ryujin được xây nên từ san hô đỏ và trắng, và ngài sở hữu khả

năng điều khiển thủy triều lên xuống dễ dàng nhờ có hai viên ngọc đầy quyền năng Kanju và Manju. Mỗi khi Ryujin xuất hiện, các loài sinh vật biển như rùa, cá, sứa thường kè cận gần bên làm nô bộc cho ngài.

THẦN THOẠI HY LẠP

Trong thần thoại Hy Lạp, Poseidon là một trong 12 vị thần ngự trị trên đỉnh Olympus. Khi thời kì thống trị của các Titan sụp đổ, Titan Cronus bị ba người con trai của ông lật đổ: Zeus chiếm bầu trời, Hades chiếm thế giới dưới lòng đất, còn Poseidon thì chiếm lấy biển cả. Ngài liên kết với các hải thần mã ở vùng đất phía đông giữa Âu-Án, đánh bại các Titan biển cả trước kia là Proteus và Nereus để trở thành vị thần cai quản biển cả, có năng lực điều khiển các trận động đất. Hiện thân của Poseidon là một người đàn ông lớn tuổi, với mái tóc xoắn và bộ râu bạc, ngự trong cung điện dát vàng.

Ngoài vị thần biển nổi tiếng, thần thoại Hy Lạp còn kể câu chuyện về các nữ thần mang tên Naiad, hay là các Nữ thần Nước. Tên các nàng được ghép bởi hai từ “dòng chảy” và “nước” trong tiếng Hy Lạp. Các nàng thường ngự trên đài phun nước, những con giếng, dòng suối và khe nước, khác với các vị thần sông thường ngự trị trên những con sông.